

Ingen publik för McCulloughs romerska historia i Sverige

av Lars Rydbeck

**Colleen McCullough:
The October Horse
(Den sjätte och avslutande delen
av The Masters of Rome Series)
Random House Group 792 s.**

Av en australisk kollega på besök får jag reda på att Antik historia är ett självständigt ämne i den australiska gymnasieskolan ingalunda underordnat ämnet Allmän historia.

Denna uppgift gör det onekligen mera begripligt varför Colleen McCullough ägnat tolv år av sitt författarliv åt att i sex väldiga volymer (totalt ca 4500 sidor) beskriva den sena romerska republikens historia från Marius och Sulla ca 110 f Kr ner till Octavianus, den senare kejsar Augustus, framträdande på den historiska arenan i slutet av 40-talet f Kr.

I Australien blir man alltså redan i skolan intresserad av antik historia. Så är det inte hos oss, där vi nyligen fått veta att grundskolans läroböcker helt kan sakna en behandling av det antika Greklands historia.

På svenska kom första delen av McCulloughs hexalogi (!) ut under titeln "Makten och kärleken" och recenserades av mig i Svenska Dagbladet den 27/2 1992. Del 2, "Gräskronan", blev också föremål för en anmälan den 3/10 1993. Det var framför allt den oerhörda detaljriekedomen och McCulloughs grundliga kunskaper om den döende romerska republiken som imponerade. Man kan fortfarande skriva till McCullough under adress P.O. Box 333, Norfolk Island, via Australien, så skickar hon en kommenterande synnerligen utförlig bibliografi över Roms historia under det första förkristliga århundradet: texter och inskrifter som hon använt och den hart när oöverskådliga moderna sekundärlitteraturen.

Hon behärskar hela textmaterialet: Plutarkos, Suetonius, Appianos, Cassius Dio och Ciceros brev, tal och filosofiska skrifter. Hon är däremot inte så intresserad av poeterna: Catullus, Cornelius Gallus, Lucretius och den tidige Vergilius. Synd att Richard Jenkyns fascinerande "Virgil's Experience" från 1998 inte fanns tillgänglig för henne när hon skrev del 6, "The October Horse", som slutar med slaget vid Filippi i norra Grekland och Caesarmördaren Brutus död. Brutus huvud huggs av och stoppas i en kruka och poeten Cornelius Gallus får i uppdrag av Octavianus att föra krukan till Dyrrachium för vidare befordran till Ancona i Italien. Men en storm utbryter och sjömännen skyller på Brutus huvud och kastar krukan i havet.

Varifrån har McCullough fått uppgiften om Brutus avhuggna huvud? Hennes noggranna research gör att den troligen inte är gripen ur luften.

Del 3 ("Gudarnas gunstlingar", 1994) och del 4 ("Caesars kvinnor", 1996) kom också ut i förtjänstfulla svenska översättningar. Sedan gav Natur och Kultur upp. Det fanns uppenbarligen inget intresserat bildat publikum för den här typen av tjocka detaljrika romaner om senrepublikansk historia. Det är helt annorlunda i t ex Danmark. Där kan man i varje välsorterad bokhandel (t ex Arnold Busck i Köpenhamn eller Helsingör) finna hela hexalogen i ståtlig storpocket. Möjligen är del 6 ännu inte översatt.

Del 5 "Caesar: Let the Dice Fly" (titeln syftar på Caesars överskridande av gränsloden Rubicon och hans yttrande "Tärningen är kastad") och den avslutande delen "The October Horse" lär aldrig komma ut på svenska. "Oktoberhästen" har fått sin titel från en häst som slaktades rituellt på Idus i oktober månad. Då slutade krigssäsongen och krigsguden Mars specielle präst, *flamen Martialis*, övervakade avskärandet av hästens huvud och genitalia. Innebörden av riten förlorar sig i historiens dunkel.

"The October Horse" finns inköpt i bara ett exemplar i hela Sverige. Det finns på Stockholms Stadsbibliotek på Sveavägen. Så slutar alltså McCulloughs insats i Sverige. Men det är fortfarande ett nöje att bläddra i hennes "Masters of Rome Series". Hennes fantasieggande teckningar av alla de historiska aktörerna, män såväl som kvinnor, gjorda efter mynt eller statyer eller bevarade beskrivningar; alla illustrativa specialkartor och grafiker; det trivsamt pratsamma sak- och personlexikonet som avslutar varje volym: allt är lika styvt gjort.

Nu går McCullough tillbaka till sin roll som internationell bestsellerförfattare. Vem kan glömma "Törnfåglarna" från 1978 och "Tim" från 1980 som hörde till min mammas favoritlektyr?

I bokhandeln såg jag häromdagen en ny historisk roman av henne, "The Touch". En 16-årig skotska, Elizabeth Drummond, reser ut till Sydney för att möta sin blivande make Alexander Kinross som lyckats i det nya landet. Hon finner att han väcker hennes fruktan och avsky. I Kinross liv spelar den sensuella och frispråkiga älskarinnan Ruby Costevan fortfarande en viktig roll... McCulloughs försörjning på Norfolk Island är uppenbarligen tryggad.